

ROVVILTNEMNDEN I REGION 3 OPPLAND

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep.
0030 OSLO

Gjøvik, den 25.05.05

Høringsuttalelse til "Utkast til forskrift om rovvilterstatning for husdyr og tamrein".

Vi viser til høringsbrev av 24. februar 2005 med vedlegg fra Miljøverndepartementet vedrørende utkast til ny forskrift om rovvilterstatning for husdyr og tamrein. Rovviltneemnda har gått gjennom innholdet i denne, og ønsker å komme med kommentarer og innspill til hovedprinsipper og tekst i forslaget.

Endring av hovedprinsipp

I Inst. S. nr. 174 (2003-2004) og ved Stortingets behandling av denne ble følgende hovedprinsipper vedrørende erstatning av rovviltskader slått fast:

"Ordringen skal innrettes slik at en betydelig del av erstatningene gis som forhåndsutbetaling som insentiv til iverksettelse av forebyggende tiltak, men det skal fortsatt gis skjønnsmessig erstatning for udokumenterte tap."

"Stortinget ber Regjeringen komme tilbake med endringer og utvidelse av Regjeringens foreslåtte ordning, som tar hensyn til at det fortsatt er behov for skjønnsmessig erstatningsutbetalinger, basert på at mye tap er vanskelig å dokumentere på tross av iverksettelse av forebyggende tiltak."

"Komitéens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, mener at det er nødvendig med en økt satsing på forebyggende og konfliktdempende tiltak."

Med bakgrunn i dette fremmes forslag om at framtidig rovvilterstatning skal bestå av 3 typer erstatninger:

1. Forhåndsutbetalt risikoerstatning.
2. Erstatning for dokumentert rovviltskade.
3. Erstatning for udokumentert rovviltskade.

Det betyr at det - som tidligere - skal kunne gis erstatning for dokumenterte og udokumenterte skader inkludert følgeskader. Det radikalt nye er pkt. 1 med risikoerstatning. Hovedintensjonen med innføring av dette tilskuddet er ifølge kommentarene til forskrifta at dette skal virke som et insentiv til å forebygge rovviltskader fra dyreeieren sin side.

I utgangspunktet er rovviltnemnda positive til at det skal satses på å forebygge skader på husdyr på utmarksbeite som et alternativ til å erstatte skader. Samtidig er det et ønske fra alle parter om å gjøre hele erstatningsordningen mindre byråkratisk og mindre ressurskrevende. Stortingets uttalte målsetting å redusere konfliktnivået mellom beitenæringa og rovviltforvaltningen må heller ikke glemmes.

Rovviltnemnda er imidlertid sterkt i tvil om disse mål vil kunne nås med det opplegget som nå er konkretisert i forslaget til ny erstatningsordning. Dette begrunnes med følgende:

1. Risikoerstatning = risikotillegg.
Risikoerstatning er i realiteten ingen erstatning, men et risikotillegg som etter intensjonen skal virke skadeforebyggende. Midler til å dekke opp dette bør derfor komme fra posten for forebyggende tiltak og ikke erstatninger som det her legges opp til.
2. Lik risikoerstatning uansett skadeomfang.
Hver enkelt husdyreier innenfor et område med samme risikofaktor får uansett skadeomfang i sin besetning året før lik risikoerstatning pr. dyr. Med tanke på at det er store variasjoner mellom besetningen innen ett og samme område med hensyn til rovviltskader, vil selvsagt dette bli oppfatta som svært urettferdig av de med store skader. Det kan i denne sammenheng nevnes at bare 25% beitebrukerne i et så betydelig rovviltfylke som Oppland søkte om rovvilterstatning i 2004. Alle kommunene hadde rovviltskader dette året, slik at det grunn til å tro at de fleste vil få en risikofaktor > 0 . Dermed vil en stor del av de resterende 75 % av beitebrukerne være potensielle søkere. Det må forventes at alle brukere innen et beiteområde vil søke, spesielt der risikofaktoren er høy. Dette skyldes det enkle faktum at det må søkes før beitesesongen og før data fra vinterens registreringer (jerv, gaupe, ulv) foreligger.
3. Risikoerstatning på bekostning av reelle skader.
Det legges til grunn fra MD sin side at ny erstatningsordning skal utformes innenfor den økonomiske rammen for dagens erstatningsordning. Når da en stor del av potten skal benyttes til risikoerstatning, så vil det med stor sannsynlighet bety at det blir mindre igjen til erstatning av udokumenterte skader. Dette vil ramme de med reelle skader som, i motsetning til de som ingen skader har, i tillegg får trukket fra utbetalt risikoerstatning til tross for gjennomførte tiltak uten virkning.
4. Risikoerstatning = reduserte tap?
Det synes ikke sannsynlig at hovedintensjonen med innføringen av risikoerstatningen oppnås, nemlig større innsats hos dyreeierne og dermed reduserte rovvilttap. Til det er dagens samla ramme til rovvilterstatning for liten, og tilsvarende blir beløpet til hver enkelt søker så begrensa at lite kan gjøres i praksis. Regne-eksemplene som følger høringsbrevet viser også dette. At midlene blir spredt rundt på enkeltbrukere isteden for at de som i dag blir brukt gjennom fellesskapet, dvs. beitelagene, er derfor svært uheldig.
5. Forebyggende tiltak.
Det er også et åpent spørsmål hva slags forebyggende tiltak man ser for seg skal gjennomføres. I vår region med jerv og gaupe som de store skadegjørerne, er det ikke umiddelbart lett å få øye på hvilke tiltak retta mot husdyra som skal kunne gi de store reduksjonene uten at man i langt større grad enn i dag må skille rovvilt og beitedyr i tid og rom. Dette vil i så fall medføre kostnader som langt overstiger det som er avsatt til forebyggende tiltak.

6. Bestandsregistreringer.

Ett av to hovedelementer i grunnlaget for risikoerstatningen, bestandsregistreringene, er pr. i dag for usikre til at man kan få en rettferdig fordeling mellom områdene. Bedre blir det ikke av at søknadsfristen er satt til 20. januar, dvs. lenge før man får faktiske data på bordet basert på registreringer gjennomført på vinterføre det året.

7. Økt arbeidsbyrde.

Innføring av risikoerstatning vil medføre økt byråkratisering og større arbeidsbyrde for alle involverte i søknadsprosessen inkludert søker ved at det nå blir 2 runder med søknader og utbetalinger pr. år.

Konklusjon

Rovviltnemnda i region 3 er av den formening at innføring av risikoerstatning slik det er lagt opp i det nye framlegget til rovvilterstatning, ikke vil føre til lavere skadeomfang og redusert behov for ressurser. Faren for økte motsetninger innen beitenæringa og økt konfliktnivå mellom beitenæringa og rovviltforvaltningen vil forsterkes gjennom den urettferdige fordeling av midlene til forebyggende tiltak som det her legges opp til.

Vi viser også spesielt til våre merknader i pkt. 6 som slik det er foreslått vil føre til enten useriøse bestandsvurderinger (pr. 20. jan.) eller bruk av foreldede data. Dette synliggjør at denne ordningen ikke er godt nok gjennomtenkt og i praksis ikke er gjennomførbar på en seriøs måte. Dette vil klart kunne forsterke konfliktnivået mellom lokalt nivå og sentrale myndigheter, noe som er stikk i strid med Stortingets forutsetninger.

Skal skadeomfanget reduseres, er det ikke den enkelte beitebruker men beitelagene som må ansvarliggjøres ved at de får tilgang på midler til forebyggende tiltak. Midlene til dette må komme via den potten som årlig avsettes til forebyggende tiltak.

Rovviltnemnda ber om at det nye forslaget til rovviltforvaltning må vurderes opp mot dette.

Erik S. Winther (s.)
Leder

Erling Skurdal
Sekr.